

Ütle mulle,
mis on

**EUROOPA
SOTSIAALHARTA?**

European
Social
Charter

Charte
Sociale
Européenne

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

Ütle mulle,
mis on

**EUROOPA
SOTSIAALHARTA?**

European
Social
Charter

Charte
Sociale
Européenne

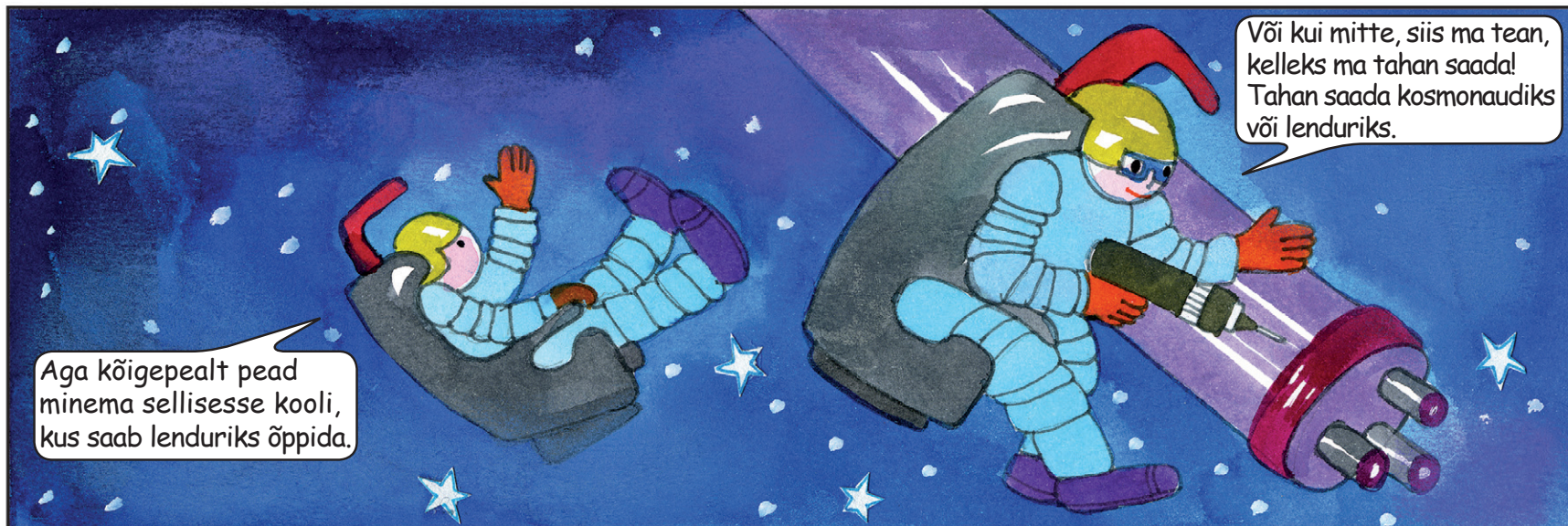

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Tere, minu nimi on Adam ja ma olen kümneaastane. Elan Euroopas nagu sinagi. Minu isa on töötanud mitmes riigis, näiteks Prantsusmaal, Türgis ja Ukrainas. Minu väikesele õele ei meeldi kogu aeg kolida, aga mulle meeldib, sest siis leian endale uusi sõpru. Varsti saan endale veel ühe väikese õe ja võib-olla õpetan ta jalgpalli mängima. Täna rääkis üks mu prantslasest sõber mulle Euroopa Nõukogust. See on Euroopa organisatsioon, mis asub Strasbourgis ja kaitseb inimõigusi. Euroopa Nõukogu liikmesriigid on kõik kirjutanud alla Euroopa sotsiaalhartale, mis sisaldab laste õigusi. Kas oled sellest midagi kuulnud? Kui ei, siis las ma räägin sulle sellest...

Kas tead, et töö saamiseks tuleb kõigepealt koolis käia?

Ma käin toredas koolis,
kus õpivad ka puuetega
poisid ja tüdrukud.

Kas sul on
proov meeles?

Keegi rääkis,
et täna tuleb
tango.

Mille proov teil hakkab?

Uue tantsu proov.
Tulge ja vaadake!

Meie kooli ratastoolitantsu
tunnis on palju andekaid lapsi!

Kas tead, et puuetega inimestel on samasugused õigused nagu kõigil teistel ja kui nad neid õigusi kasutavad, tuleb vahel kasutada erilisi abinõusid?

Anna elab ka meie paneelmajas.

Ta on minust vanem ja ta lõpetab varsti kooli.

Tere, Adam!

Ma tean. Ta on juba pannud end kirja programmeerimise kursusele.

Vahva! Siis oskab ta mulle arvutimängu teha.

Anna perel pole kerge. Sellepärast õpib ta pärast kooli lõpetamist veidi ja läheb kohe tööle.

Riik aitab tal kulud katta.

Kust ta kursuse eest tasumiseks raha saab?

Mul on hea meel, et ta abi saab.

Ta on tark tüdruk ja tõesti tahab programmeerijana töötada.

Isa, ema, kui palju te minu kooli eest maksate?

Algkool ja põhikool on tasuta.

Kas teadsid, et kui tahad kooli minna, aga selleks pole piisavalt raha, siis on võimalik abi saada?

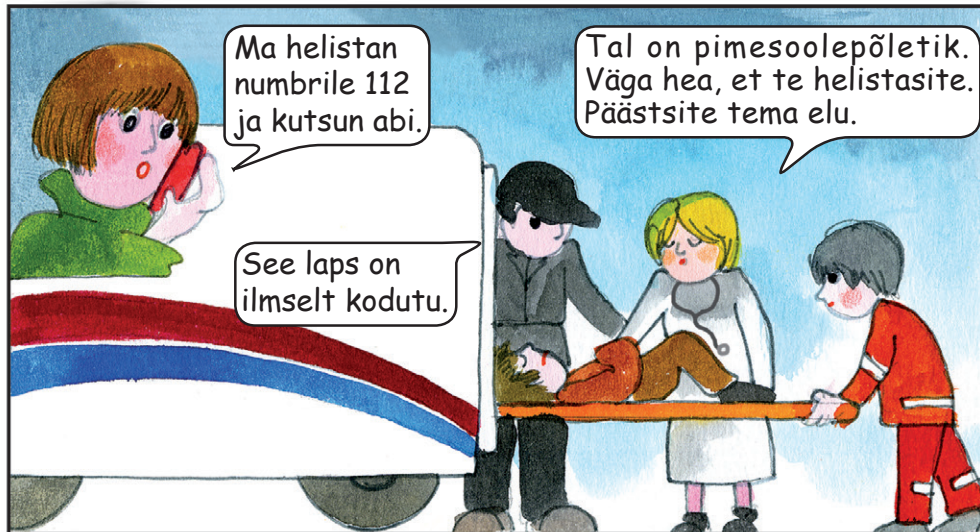
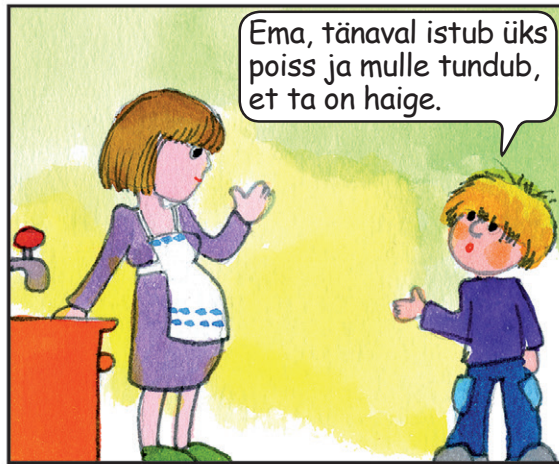

Kui sa ei tea, mida suureks saades teha tahad, võivad teised aidata sul otsustada.

Kas tead, et keegi ei tohi sundida sind töötama ega kerjama?

Kas tead, et kui sul pole peret, on sul õigus abi saada?
Sind ei tohi jätta tänavale elama.

Kas tead, et igapäeval on õigus eluasemele ja need, kellel pole kusagil elada, võivad riigilt abi paluda?

Kas tead, et sul pole õigust töötada, kuni oled laps?

Olge ettevaatlikud!
On tähtis kaitsta end igasuguse vägivaldse käitumise eest ja rääkida sellest vanematele või politseile.

Olen aru saanud, et kellelgi pole õigust mind puudutada, kui ma seda ei luba, ega minu suhtes vägivalda kasutada.

Kas tead, et kui keegi sulle haiget teeb, isegi su oma perekonnas, pole vaja seda häbeneneda? Peaksid sellest rääkima.

Ai! Mu käsivars valutab.

See on süstist, mis sulle tehti.
Näita isale.

Kui isa ütles, siis on tõsi.

Isa ütles, et paari päeva pärast ei valuta enam. Aga mis siis, kui see pole tõsi?

Aga ma ei lase kunagi enam ennast süstida. Mitte kunagi!

Sind on vaja vaksineerida, et sa haigeks ei jääks.

Kas kõik maailma lapsed on vaksineeritud?

Kahjuks pole kõigil lastel vaksineerimisvõimalust nagu sinul. Pea alati meeles, et enda eest tuleb hoolitseda. Miski pole nii tähtis kui hea tervis!

Kas tead, et riik on kohustatud sinu tervist kaitsma?

Kas tead, et pead õppima, kuidas kogu elu tervena püsida?

Kas tead, et sinu perel on õigus kaitsele?

Kas tead, et igal täiskasvanul on õigus töökohale, kus ta tunneb end turvaliselt ja hästi kohelduna ning teenib piisavalt pere ülalpidamiseks?

Kas tead, et kõigil, kes tööst ilma jäävad, on õigus kaitsele?

Eile juhtus laevatehases õnnetus.
Hana kukkus ja murdis jalaluu.

Kas nad panid
selle kipsi?

Jah, ja ta peab haiglasse jääma.

Kas kauaks?

Ei, aga pärast seda peab
ta kodus olema.

Siis ei saa ta
tööd teha.
Kuidas ta
hakkama saab?

Ta saab abi sotsiaalkindlustusest.

See on vahva!

Tere Hana, kuidas
sa end tunned?

Tere Hana!
Milline ilus kips!

Kas tead, et inimesed, kellel on juhtunud õnnetus või kes on haiged, saavad sotsiaalkindlustuselt abi?

Kas tead, et naisi ei tohi diskrimineerida, ehk neid ei tohi kohelda teisiti kui mehi?

Kas tead, et seadus kaitseb naisi, kes ootavad last?

Kas tead, et eakatel inimestel on õigus kaitsele?

Èma! Mis see on?

See on Euroopa sotsiaalharta.
Sinu sõber rääkis sulle sellest.

Ma sain oma õiguste
kohta palju teada!

Ja väga tähtis on oma
õiguste vastu huvi tunda.

Muidugi! Ja peale selle võib
mul sellest iga päev kasu olla!

Vanemaks saades peaksid
selle läbi lugema.

Euroopa sotsiaalharta on nii
täiskasvanuid kui ka lapsi
puudutav õiguste kogum.
On tähtis oma õigusi teada.
Arvan, et peaksid selle
raamatu kindlasti läbi lugema!
Nagemiseni!

Selles raamatus tutvustatud õigused viitavad teatud artiklitele Euroopa sotsiaalhartas

	lehekülg		lehekülg
Kas tead, et töö saamiseks tuleb kõigepealt koolis käia? (artiklid 9 ja 10).....	4-5	Kas tead, et riik on kohustatud sinu tervist kaitsma? (artikkel 11).....	14
Kas tead, et puuetega inimestel on samasugused õigused nagu kõigil teistel ja kui nad neid õigusi kasutavad, tuleb vahel kasutada erilisi abinõusid? (artikkel 15).....	6	Kas tead, et pead õppima, kuidas kogu elu tervena püsida? (artikkel 11).....	15
Kas teadsid, et kui tahad kooli minna, aga selleks pole piisavalt raha, siis on võimalik abi saada? (artiklid 10 ja 17).....	7	Kas tead, et sinu perel on õigus kaitsele? (artikkel 16).....	16
Kui sa ei tea, mida suureks saades teha tahad, võivad teised aidata sul otsustada. (artiklid 9 ja 10).....	8	Kas tead, et igal täiskasvanul on õigus töökohale, kus ta tunneb end turvaliselt ja hästi kohelduna ning teenib piisavalt pere ülalpidamiseks? (artiklid 1, 2, 3, 4 ja 19).....	17
Kas tead, et keegi ei tohi sundida sind töötama ega kerjama? (artiklid 7 ja 17).....	9	Kas tead, et kõigil, kes tööst ilma jäävad, on õigus kaitsele? (artiklid 12 ja 24).....	18
Kas tead, et kui sul pole peret, on sul õigus abi saada? Sind ei tohi jätta tänavale elama. (artiklid 7, 13, 17 ja 31).....	10	Kas tead, et inimesed, kellel on juhtunud õnnetus või kes on haiged, saavad sotsiaalkindlustuselt abi? (artiklid 12 ja 13).....	19
Kas tead, et igal inimesel on õigus eluasemele ja need, kellel pole kusagil elada, võivad riigilt abi paluda? (artikkel 31).....	11	Kas tead, et naised ei tohi diskrimineerida, ehk neid ei tohi kohelda teisiti kui mehi? (artiklid 1 ja 20).....	20
Kas tead, et sul pole õigust töötada, kuni oled laps? (artiklid 7 ja 17).....	12	Kas tead, et seadus kaitseb naisi, kes ootavad last? (artiklid 8 ja 27).....	21
Kas tead, et kui keegi sulle haiget teeb, isegi su oma perekonnas, pole vaja seda häbeneda? Peaksid sellest rääkima. (artikkel 7 ja 17).....	13	Kas tead, et eakatel inimestel on õigus kaitsele? (artiklid 12, 13 ja 23).....	22

European
Social
Charter

Charte
Sociale
Européenne

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Kolmandik kaanest

Tekst: Beata Waszczuk, Regina Sawicka
Illustreerinud: Iwona Wesoly
Graafiline kujundus: Jacek Kajetan Witkowski

Euroopa Nõukogu
detsember 2012

www.coe.int

Oled osa suurest perest, kuhu kuulub 800 miljonit inimest!

Kas tead, et praeguse noore eurooplasena oled osa suurest perest, kuhu kuulub 800 miljonit inimest? Elad maailmas, kus saad vabalt teiste lastega tutvuda ning teiste keelte, eluviiside, riikide ja ideede kohta teadmisi hankida. Kuid eurooplasena pead õppima ka teisi inimesi armastama ja austama ning erinevusi aktsepteerima.

Loodame, et selle raamatu abiga saad teada, mida me Euroopa Nõukogus teeme, et kaitsta sinu õigusi praegu ja siis, kui suureks kasvad!

Rohkem saad teada aadressidelt www.coe.int ja www.coe.int/socialcharter